

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Філологічний факультет
Кафедра української мови імені проф. Івана Ковалика

“30 ” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

галузь знань	(назва навчальної дисципліни)
	03 Гуманітарні науки
спеціальність	(шифр і назва напряму підготовки)
	014 Середня освіта
спеціалізація	(шифр і назва спеціальності)
	014.01 Українська мова та література
факультет	(назва спеціалізації)
	філологічний
	(назва інституту, факультету, відділення)

2022-2023 pp.

Робоча програма **Методика викладання української мови в середній школі**
для студентів 2 курсу українського відділення філологічного факультету за спеціальністю
014 Середня освіта. Спеціалізація 01401 Українська мова та література

Розробник: Костів О. М., доцент, кандидат філологічних наук

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні катедри української
мови імені проф. Івана Ковалика

Протокол від “ 29 ”серпня 2022 року № 1

Завідувач катедри (Купчинська З.О.)
(підпис) (прізвище та
ініціали)

«29» серпня 2022 р.

Робочу програму ухвалила Вчена рада філологічного факультету

Протокол від “30 ” серпня 2022 року № 1

“30”серпня 2022 року Голова (Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни <i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів 3	Галузь знань – гуманітарні науки 03	Нормативна
Модулів	Спеціальність 014 – Середня освіта Спеціалізація – українська мова та література	
Змістових модулів 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	
Загальна кількість годин – 90		<i>Семестри</i>
аудиторних - 40		VII
самостійної роботи студента - 50		<i>Лекції</i>
		20
		<i>Практичні,</i>
		20
		<i>Самостійна робота</i>
		50
		<i>Вид контролю:</i>
		контрольні роботи, іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 25 %

для заочної форми навчання –

2. РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ ВМІНЬ ТА ЗНАНЬ

Шифр умінь та змістових модулів	Зміст умінь, що забезпечується
1. Загальні питання методики. Методи і	Студент повинен вміти : розрізняти загально-дидактичні принципи навчання української мови; реалізувати при складання конспектів та проведенні уроку прийоми та відповідні методи навчання; реалізувати

прийоми навчання.	сучасні та новітні технології при складанні конспектів уроку та проведенні уроків.
2. Урок як основна форма навчання	Студент повинен вміти : скласти конспект будь-якого типу уроку. Вміти провести урок будь-якого типу.
3.Методи навчання основних розділів шкільного курсу української мови	Студент повинен вміти : при вивченні у загальноосвітній школі фонетики, орфографії, лексики, фразеології, будови слова та словотвору, морфології, орфографії, синтаксису та пунктуації; реалізувати особливості вивчення цих дисциплін.
4.Позакласна робота з української мови у школі	Студент повинен вміти : складати план роботи мовного гуртка; складати план роботи кабінету з української мови в загальноосвітній школі.

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційний курс

Шифр змістово го модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
1	Загальні питання методики. Методика викладання української мови як наука і навчальна дисципліна: предмет, об'єкт, завдання методики, зв'язок методики мови з іншими дисциплінами. Різновиди методики. Дидактичні основи навчання мови. Принципи навчання. Підходи до навчання української мови. Методи і прийоми навчання української мови. Навчальна, виховна, розвивальна та контрольно-корекційна функції методів. Класифікація методів навчання: метод усного викладу (види викладу – розповідь, пояснення, шкільна лекція), метод бесіди (види бесіди), метод спостереження над мовою, метод роботи з підручником, метод вправ, програмоване навчання, проблемний метод. Інноваційні методи навчання. Інтерактивне навчання.	
2	Українська мова як навчальна дисципліна в загальноосвітніх закладах. Документи, які регламентують навчання української мови в середніх закладах освіти (Державний стандарт загальної середньої освіти, базовий навчальний план, типова освітня програма, типовий навчальний план, Програма з української мови для 5-9 та 10-11 класів, Методичні рекомендації щодо викладання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах, календарно-тематичне планування з української мови). Компетентнісний підхід до викладання української мови в школі: характеристика ключових компетенцій, наскрізних та змістових ліній програми. Підручники та посібники з української мови для 5-11 класів.	
3	Урок як основна форма навчання. Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу. Проблема типології уроків з української мови. Макро- і мікроструктура уроку. Методика проведення уроків з української мови залежно від	

	<p>змісту, теми, мети, етапів навчання тощо. Тип уроку, його оптимальний варіант структури, правильний вибір методів і прийомів, засобів організації пізнавальної діяльності учнів, системи завдань і вправ, що забезпечують добре засвоєння знань, формування умінь і навичок. Спостереження та аналіз уроків з мови. Вибір методів навчання. Типи уроків мови: 1) вивчення нового матеріалу; 2) закріplення вивченого; 3) перевірки й обліку набутих знань; 4) аналіз контрольних робіт; 5) узагальнення та систематизація вивченого; 6) повторення теми, розділу, 7) розвитку зв'язного мовлення. Структура уроку кожного типу. Інноваційні типи уроків.</p>	
4	<p>Методика навчання основних розділів шкільного курсу української мови.</p> <p>Методика вивчення фонетики й орфоепії. Зміст шкільного курсу вивчення фонетики та його значення. Завдання вивчення фонетики. Вивчення фонетики в умовах говорки. Методи і прийоми вивчення фонетики. Вироблення в учнів усного мовлення, що відповідає літературній нормі. Удосконалення артикуляції звуків української мови. Тренувальні вправи з фонетики. Фонетичний розбір. Використання наочності і технічних засобів у процесі вивчення фонетики. Робота над орфоепією в школі. Навчання орфоепії – складова частина роботи над культурою мови учнів. Основні орфоепічні норми української літературної мови, обов'язкові для учнів. Типові порушення орфоепічних норм. Робота над орфоепічними нормами, що узгоджуються і не узгоджуються з орфографією. Робота над літературним наголосом. Значення зразкової вимови вчителя. Використання технічних засобів навчання на заняттях з орфоепії (аудіо- та відеозаписи).</p> <p>Методика вивчення лексики. Значення і завдання вивчення лексики в школі. Методика розкриття значення слова. Слово як одиниця мови, його ознаки. Багатозначні й однозначні слова. Пряме і переносне значення слова. Омонімі. Різниця між багатозначністю та омонімією. Позначення багатозначності та омонімії у словниках. Синоніми. Антоніми. Загальновживані, діалектні та професійні слова; запозичена лексика, застарілі слова (архаїзми та історизми), неологізми. Методи і прийоми роботи над збагаченням словника учнів. Активний і пасивний словники учнів і співвідношення між ними. Сприймання і засвоєння нових слів і нових значень слів. Пояснення незрозумілих слів. Словникова робота на уроках мови. Онлайнові словники. Укладання словниковий статей. Типові лексичні помилки в мовленні учнів; усунення цих помилок.</p> <p>Тренувальні вправи з лексики; лексичний розбір, виявлення у тексті відповідних лексичних явищ та їх аналіз; самостійний підбір слів певної категорії; самостійне складання речень зі словами різних лексичних категорій; групування слів за певними ознаками. Творення антонімічних пар; аналіз текстів з професійною, діалектною та іншомовною лексикою. Матеріал для занять з лексики, вимоги до нього і методика його добору.</p> <p>Методика вивчення фразеології. Фразеологічні одиниці та їх ознаки. Система тренувальних вправ для засвоєння фразеології:</p>	

відшукування фразеологізмів у тексті; розкриття значення фразеологізмів; добирання синонімів до фразеологізму; уведення фразеологізмів у текст тощо.

Ознайомлення з найуживанішими в літературній мові фразеологізмами, прислів'ями, приказками, розкриття їх значення, походження, особливості уживання. Методи і прийоми збагачення фразеологічного запасу учнів. Використання посібників та електронних ресурсів у роботі над лексикою і фразеологією. Види вправ на засвоєння фразеологічного матеріалу. Наочні посібники з лексики і фразеології.

Методика вивчення будови слова і словотвору. Зміст шкільного курсу про будову слова і словотвір та його значення. Морфемна будова слова. Закінчення. Основа слова. Корінь, префікс, суфікс. Методи вивчення будови слова. Опрацювання визначень морфем та основи слова. Морфемний аналіз та методика його проведення. Тренувальні вправи у процесі вивчення будови слова. Методи вивчення словотвору. Способи словотворення. Словотвірний аналіз та методика його проведення. Тренувальні вправи під час вивчення словотвору. Унаочнення у процесі вивчення будови слова і словотвору. Робота зі словниками під час вивчення будови слова і словотворення. Типові помилки при поділі слова на морфеми та визначені способу словотвору, робота над їх усуненням.

Методика викладання граматики. Граматика як предмет викладання та її місце в курсі української мови в середній школі; загальноосвітнє і виховне, теоретичне і практичне значення граматики.

Методика викладання морфології української мови. Вивчення частин мови в школі. Наступність і перспективність у процесі вивчення частин мови в початкових і середніх класах. Спільне у вивченні імен (іменника, прикметника, числівника, займенника), дієслів і дієслівних форм, службових частин мови та вигуку. Формування понять про частини мови на основі лексико-граматичних значень (смислу, морфологічних і синтаксических функцій). Вивчення системи відмінювання іменних частин мови; зв'язок цієї роботи з вивченням орфографії та розвитком мови, зокрема із засвоєнням орфоепічних норм. Шляхи подолання труднощів у вивченні відмінювання іменних частин мови і дієвідмінювання. Вивчення словотвору частин мови, зв'язок цієї роботи з вивченням правопису і розвитком мови.

Основні методи, прийоми і види роботи з морфологією. Морфологічний розбір за частинами мови. Порівняння, систематизація та узагальнення. Застосування таблиць, електронних ресурсів. Утворення різних форм і нових слів. Вставляння пропущених слів у потрібній формі. Вправи на визначення родових і видових понять. Складання словосполучень і речень. Вживання слів, словосполучень, фразеологічних зворотів у зв'язному мовленні, робота над синонімами, омонімами, антонімами. Граматично-стилістичні вправи, перекази, твори. Матеріал до цих вправ. Плани і зразки уроків вивчення частин мови. Найпоширеніші помилки у морфологічному розборі, методи та прийоми їх усунення.

	<p>Методика викладання синтаксису української мови. Послідовність, наступність і перспективність у вивчені синтаксису в початкових і середніх класах. Поняття про речення, інтонацію, зв'язок слів у реченні. Повторення морфології та орфографії в процесі вивчення синтаксису та пунктуації. Розвиток мовлення учнів на уроках синтаксису.</p> <p>Шляхи подолання труднощів у вивчені синтаксису (способи вираження головних і другорядних членів речення; виділення та розмежування другорядних членів; членів речення і частин мови; застосування активних і пасивних зворотів; класифікація членів речення і підрядних речень; структури безсполучників складних речень, однорідних і відокремлених членів речення та ін.).</p> <p>Основні методи і прийоми вивчення синтаксису. Синтаксичний розбір простого і складного речень; побудова речень, схем, їх перебудова; добір і складання речень за поданими схемами; розгортання речень і стискання їх, спрошення, розгортання другорядних членів речення у підрядні конструкції. Використання таблиць та інших засобів унаочнення. Виразне читання різних речень з дотриманням логічних наголосів, відповідних пауз, інтонацій. Добір однорідних членів до узагальнювального слова і навпаки – позначення родового поняття до ряду видових понять (розумові операції з видовими і родовими поняттями); різні синтаксично-стилістичні вправи на узгодження, керування, прилягання; на синонімічну заміну синтаксичних конструкцій і речень. Матеріал для вправ з різних літературних стилів і фольклорних джерел. Плани і зразки уроків із синтаксису.</p> <p>Методика вивчення пунктуації. Зміст шкільного курсу пунктуації. Взаємозв'язок синтаксису та пунктуації у шкільному курсі української мови. Основні принципи, методи, прийоми та засоби навчання пунктуації. Різновиди вправ із пунктуації. Основні пунктуаційні помилки та робота над їх виправленням.</p> <p>Методика вивчення орфографії. Зміст шкільного курсу вивчення орфографії та його значення. Завдання вивчення орфографії. Методи і прийоми вивчення орфографії. Різновиди вправ із орфографії. Використання наочності і технічних засобів у процесі вивчення орфографії. Робота над орфографічними помилками.</p> <p>Диктанти як орфографічно-пунктуаційні вправи, їх різновиди та методика проведення. Дидактичне та виховне значення диктантів. Підготовка вчителя до проведення диктанту. Аналіз диктанту та робота над усуненням помилок.</p> <p>Завдання і місце занять з розвитку мовлення у шкільному курсі української мови. Найважливіші принципи методики розвитку мовлення в школі: зв'язок занять з розвитку мовлення з вивченням граматики, орфографії, пунктуації, засвоєнням орфоепічних норм, збагаченням лексики, фразеології, роботою з літературою; взаємозв'язок усної і писемної мови; поступове збільшення самостійності учнів у роботі з розвитку мовлення.</p> <p>Переказ як вид роботи з розвитку мовлення. Підготовка вчителя та учнів до написання переказу. Методика написання</p>
--	--

	<p>навчальних і контрольних переказів. Класифікації переказів.</p> <p>Методика написання творів та їх види. Класифікації шкільних творів. Вироблення навичок самостійного складання плану творчої роботи. Особливості мовно-літературного твору. Аналіз змістових, логічних, граматичних, лексичних, стилістичних, орфографічних та пунктуаційних помилок, допущених у творах.</p> <p>Методика вивчення стилістики та культури мовлення. Вивчення мовних стилів у шкільній програмі. Дидактичні основи вивчення стилістики. Формування основних стилістичних умінь і навичок на уроках мови. Formи роботи зі стилістики в середніх і старших класах. Стилістичний аналіз тексту. Основні стилістичні помилки. Робота над їх виправленням.</p> <p>Значення культури мовлення у шкільному курсі української мови. Взаємозв'язок культури мовлення з іншими розділами мови. Основні принципи, методи та прийоми вивчення культури мовлення у школі. Система вправ з культури мовлення. Найпоширеніші помилки в усному та писемному мовленні учнів та способи їх подолання.</p> <p>Методика вивчення риторики. Місце риторики у шкільному курсі. Загальна характеристика методів, прийомів і засобів навчання риторики. Риторичні жанри. Практичне значення риторики. Типи завдань із риторики. Основні вимоги до публічного виступу та промови. Робота над типовими помилками.</p>
5	<p>Факультатив з української мови. Мета та завдання факультативних занять. Програми факультативів з української мови.</p> <p>Позакласна та позашкільна робота з української мови. Мета позакласних занять з української мови: 1) підвищення інтересу учнів до мови як навчальної дисципліни, виховання в них любові до мови та її носіїв, народу; 2) поглиблення знань про мову, її зв'язки з мисленням, почуттям; зміцнення мовних умінь, навичок, здобутих на уроках; 3) загальний мовний розвиток учнів. Значення позакласної роботи з мови.</p> <p>Гурткова робота з мови (організація, планування, методика проведення). Мовний гурток. Види мовних гуртків.</p> <p>Кабінет української мови у середній школі. Роль кабінету, його обладнання. Зміст і форми роботи.</p> <p>Шляхи та засоби удосконалення кваліфікації вчителя мови в умовах нової української школи.</p>

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		л	п	інд.	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль I					

Змістовий модуль І. Методика викладання української мови як наука і навчальна дисципліна

Тема 1. Загальні питання методики. Методика викладання української мови як наука і навчальна дисципліна: предмет, об'єкт, завдання методики, зв'язок методики мови з іншими дисциплінами. Різновиди методики. Дидактичні основи навчання мови. Принципи навчання. Підходи до навчання української мови	6	2	2		2
Тема 2. Методи і прийоми навчання української мови. Навчальна, виховна, розвивальна та контрольно-корекційна функції методів. Класифікація методів навчання: метод усного викладу (види викладу – розповідь, пояснення, шкільна лекція), метод бесіди (види бесіди), метод спостереження над мовою, метод роботи з підручником, метод вправ, програмоване навчання, проблемний метод. Інноваційні методи навчання. Інтерактивне навчання.	13	4	4		5
Тема 3. Українська мова як навчальна дисципліна в загальноосвітніх закладах. Документи, які регламентують навчання української мови в середніх закладах освіти (Державний стандарт загальної середньої освіти, базовий навчальний план, типова освітня програма, типовий навчальний план, Програма з української мови для 5-9 та 10-11 класів, Методичні рекомендації щодо викладання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах, календарно-тематичне планування з української мови). Компетентнісний підхід до викладання української мови в школі: характеристика ключових компетенцій, наскрізних та змістових ліній програми. Підручники та посібники з української мови для 5-11 класів.	11	2	4		5
Разом – змістовий модуль І	30	8	10		12

Змістовий модуль ІІ. Організація навчального процесу на уроках української мови.

Загальні особливості викладання основних розділів мови.

Тема 4. Урок як основна форма навчання. Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу. Проблема типології уроків з української мови. Макро- і мікроструктура уроку. Методика проведення уроків з української мови залежно від змісту, теми, мети, етапів навчання тощо. Тип уроку, його оптимальний варіант структури, правильний вибір методів і прийомів, засобів організації пізнавальної діяльності учнів, системи завдань і вправ, що забезпечують добре засвоєння знань, формування умінь і навичок. Спостереження та аналіз уроків з мови. Вибір методів навчання. Типи уроків мови: 1) вивчення нового матеріалу; 2) закріплення вивченого; 3) перевірки й обліку набутих знань; 4) аналіз контрольних робіт; 5) узагальнення та систематизація вивченого; 6) повторення теми, розділу, 7) розвитку зв'язного мовлення.	10	3	2		5
--	----	---	---	--	---

Структура уроку кожного типу. Інноваційні типи уроків.					
Тема 5. Методика навчання основних розділів шкільного курсу української мови (фонетики, орфографії, лексикології, фразеології, будови слова та словотвору, морфології, синтаксису, пунктуації, стилістики та риторики).	25	3	2		20
Тема 6. Різновиди завдань з української мови та особливості їх проведення. Методика написання диктантів, переказів, творів, есе та інших вправ.	9	2	2		5
Тема 7. Основні типи помилок, робота над їх виправленням. Особливості оцінювання різних типів робіт з української мови.	6	2	2		2
Разом – змістовий модуль II	50	10	8		32
Змістовий модуль III. Факультатив з української мови. Позакласна та позашкільна пропедевтика вчителя-словесника					
Тема 11. Факультатив з української мови. Мета та завдання факультативних занять. Програми факультативів з української мови. Кабінет української мови у середній школі. Роль кабінету, його обладнання. Зміст і форми роботи. Шляхи та засоби удосконалення кваліфікації вчителя мови в умовах нової української школи.	3,5	1	0,5		2
Тема 12. Позакласна та позашкільна робота з української мови. Мета позакласних занять з української мови: 1) підвищення інтересу учнів до мови як навчальної дисципліни, виховання в них любові до мови та її носіїв, народу; 2) поглиблення знань про мову, її зв'язки з мисленням, почуттям; зміцнення мовних умінь, навичок, здобутих на уроках; 3) загальний мовний розвиток учнів. Значення позакласної роботи з мови. Гурткова робота з мови (організація, планування, методика проведення). Мовний гурток. Види мовних гуртків.	3,5	0,5	1		2
Тема 13. Кабінет української мови у середній школі. Роль кабінету, його обладнання. Зміст і форми роботи. Шляхи та засоби удосконалення кваліфікації вчителя мови в умовах нової української школи.	3	0,5	0,5		2
Разом – змістовий модуль III	10	2	2		6
Усього годин	90	20	20		50

5. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
1	Методика викладання української мови як наука і навчальна дисципліна: предмет, об'єкт, завдання методики,	2

	зв'язок методики мови з іншими дисциплінами. Різновиди методики. Дидактичні основи навчання мови. Принципи навчання. Підходи до навчання української мови.	
2	Українська мова як навчальна дисципліна в загальноосвітніх закладах. Документи, які регламентують навчання української мови в середніх закладах освіти. Демократизація школи. Конституційне право на освіту. Обов'язки і права учителя й учня. Аналіз шкільних програм. Шкільна програма української мови, її структура. Кількість годин з української мови для кожного класу.	2
3	Аналіз шкільних підручників. Назва підручника, автори. Художнє оформлення та його національна налаштованість. Структура підручника. Теоретичні положення, їх науковість. Вправи, їх багатство. Реалізація граматичних та виховних завдань вправ. Таблиці, схеми, додатки у підручнику та їх роль.	2
4	Методи навчання української мови в середній школі: традиційні та нетрадиційні. Презентації методів навчання. Засоби навчання та їх презентація.	4
5	Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу. З історії формування уроку. Класифікація уроків української мови. структура кожного типу уроку. Технологія сучасного уроку з української мови. Презентація елементів структури уроку.	2
6	Методика написання конспектів уроків з української мови. Презентація власного конспекту уроку.	2
7	Система завдань на уроках української мови. Основні помилки та робота над їх виправленням. Типологія вправ з української мови. Диктант як орфографічно-пунктуаційна вправа. Методика написання диктантів: читання тексту, словникова робота; повторне читання; написання тексту. Методика написання словниковых, вибіркових, творчих, графічних, зорових, слухових, випереджувальних, пояснювальних та інших видів диктантів. Переказ у шкільній практиці навчання мови. Загальна методика написання переказів: читання тексту, словникова робота; складання плану; повторне читання; написання чорнового варіанту переказу; редактування тексту; написання чистового варіанту переказу. Твір як особливий вид роботи з розвитку мовлення. Загальна методика написання переказів: читання тексту, словникова робота; складання плану; повторне читання; написання чорнового варіанту переказу; редактування тексту; написання чистового варіанту переказу. Есе у шкільній практиці. Оцінювання письмових робіт. Особливості оцінювання диктантів, переказів, творів. Норми оцінювання диктантів, переказів, творів (норми подані у програмі). Типи помилок: грубі, негрубі помилки. Класифікація помилок. Робота над їх виправленням.	4
8	Позакласна робота з української мови. Основні форми та зміст позакласної роботи. Факультативні заняття з	2

	української мови. Кабінет української мови. Шляхи та засоби підвищення кваліфікації вчителя мови в умовах нової української школи. Складання плану заняття мовного гуртка. Електронна презентація про роботу вчителя-словесника.	
--	---	--

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

- Написання конспектів уроків
- Презентація методів навчання за допомогою технічних засобів

Опрацювання питань для самостійної роботи:

1. Історія методики української мови: загальний огляд.
2. Особливості методики навчання української мови в XIX ст.
3. Методика мови в першій половині XX ст.
4. Методика мови як наука і навчальна дисципліна у другій половині ХХ ст.
5. Здобутки та перспективи методики навчання української мови наприкінці ХХ на початку ХХІ ст.
6. Методичні погляди В. Сухомлинського на методику викладання української мови.
7. Методичні погляди Івана Огієнка.
8. Методичні погляди П. Куліша.
9. Методичні погляди Олени Курило.
10. Методичні погляди І. Франка.
11. Методичні погляди Василя Сімовича.
12. Методичні погляди Івана Нечуя-Левицького.
13. Методичні погляди Костянтина Ушинського.
14. Методичні погляди Сави Чавдарова.
15. Методичні погляди Степана Смаль-Стоцького
16. Методичні напрацювання В. Мельничайка.
17. Методичні напрацювання О. Біляєва.
18. Методична спадщина М. Шкільника.
19. Метод проблемного навчання. М. Шкільник про проблемне навчання.
20. Наукові засади комунікативної та когнітивної методики навчання української мови.
21. Психологічні та дидактичні основи навчання української мови в середній школі.
22. З історії формування уроку.
23. Особливості проведення уроків з розвитку мовлення.
24. Особливості проведення інтегрованих уроків з української мови.
25. Методика вивчення фонетики та орфоепії у школі.
26. Особливості навчання лексики і фразеології в загальноосвітніх закладах.
27. Будова слова і словотвір у шкільному курсі української мови.
28. Методика викладання морфології у середній школі.
29. Методичні коментарі щодо викладання синтаксису та пунктуації.
30. Методика вивчення орфографії.

31. Методика вивчення стилістики та культури мовлення.
32. Методичні рекомендації щодо викладання риторики в середній школі.
33. Мовленнєвий розвиток учнів.
34. Види мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письмо.
35. Критерії оцінювання робіт з української мови.
36. Оцінювання знань і навичок з мови.
37. Використання інформаційних комп’ютерних технологій на уроках української мови у середній школі.
38. Концепція національної школи.
39. Освітні технології на уроках української мови: технологія саморозвитку, технологія розвивального навчання, технологія формування творчої особистості.
40. Національне, екологічне та морально-етичне виховання на уроках української мови.

7. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ, МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Нормативні документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти. [Режим доступу]: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
2. Закон України «Про загальну середню освіту» / Верховна Рада України. Закон від 2020 № 31 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Методичні рекомендації щодо викладання української мови в поточному навчальному році. - Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/61466/
4. Українська мова. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
5. Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 10-11-й клас. Рівень стандарту (затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407) // Дивослово. – 2018. – №7-8. – С. 2–15.
[Режим доступу]: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>.
6. Українська мова. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11-й клас. Профільний рівень (затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407) // Дивослово. – 2018. – №7–8. – С. 32–60. [Режим доступу]: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>.
7. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М. Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. [Режим доступу]: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.mova.5-6-kl.Holub.Horoshkina.14.07.pdf>
8. Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.).

[Режим доступу]:

[https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/M
odel.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.mova.5-6-
kl.Zabolotnyy.ta.in.14.07.21.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.mova.5-6-kl.Zabolotnyy.ta.in.14.07.21.pdf)

Підручники, посібники:

1. *Пентилюк М.* Методика навчання української мови у таблицях і схемах: навч. посіб. / М. І. Пентилюк, Т. Г. Онукевич. – К. : «Ленвіт», 2006. – 134 с.
2. *Кочан І. М., Захлюпана Н. М.* Словник-довідник з методики викладання української мови / І. М. Кочан, Н. М. Захлюпана. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2005. – 250 с.
3. *Караман С.* Методика навчання української мови в гімназії / С. О. Караман. – К. : Ленвіт, 2000. – 272 с.
4. *Караман С.* Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс: Посібник для студентів пед.університетів та інститутів/колектив авторів М. І. Пентилюк, С. О. Караман, О. В. Караман/ за ред. М. І. Пентилюк: – К.: Ленвіт, 2011. – 366 с.
5. Костів О., Сколоздра-Шепітко О. Методика викладання української мови: Навчально-методичний посібник / Оксана Костів, Олеся Сколоздра-Шепітко. – Дрогобич: Посвіт, 2018. – 202 с.
6. Методика вивчення української мови в школі / О. М. Біляєв, В. Я. Мельничайко, М. І. Пентилюк та ін. – К. : Рад. ш., 1987. – 246 с.
7. Методика викладання української мови в середній школі / І. С. Олійник, В. К. Іваненко, Л. П. Рожило, О. С. Скорик. – К. : Вища школа, 1979. – 309 с.
8. Методика викладання української мови в середній школі [за ред. С. Чавдарова і В. Масальського]. – К. : Рад. шк., 1962. – 371 с.
9. Методика викладання української мови в середніх освітніх закладах / [за ред. М. Пентилюк]. – К. : Ленвіт, 2009. – 400 с.
10. *Наумчук М.М., Лушпинська Л.П.* Словник-довідник основних термінів і понять з методики української мови: навчально-методичний посібник / М.М. Наумчук, Л.П. Лушпинська. – Тернопіль: Астон, 2003.
11. *Плиско К.* Теорія і методика навчання української мови в середній школі / Катерина Плиско. – Харків : ХДПУ, 2001. – 115 с.
12. Практикум з методики навчання української мови / Колектив авторів за редакцією М. І. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2003. – 302 с.
13. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах : модульний курс : посібник для студентів / Кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2011. – 366 с.
14. Словник-довідник з української лінгводидактики : навч. посіб. / Кол. авторів за ред. М.І. Пентилюк – К. : Ленвіт, 2015. – 320 с.
15. Словник-довідник з української лінгводидактики : навчальний посібник. / [за ред. М. І. Пентилюк] [О. М. Горошкіна, Н. Єсаулова, О. Лук'янченко та ін.]. – К. : Ленвіт, 2003. – 149 с.

8. КРИТЕРІЙ УСПІШНОСТІ

Розподіл балів, які отримують студенти (для екзамену)

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1 10 б	Змістовий модуль 2 25 б	Змістовий модуль 4 15 б		
Загальні питання методики. Методи і прийоми навчання.	Урок як основна форма навчання. Методика вивчення основних питань шкільного курсу української мови. Методика вивчення основних питань шкільного курсу української мови.	Позакласна робота з української мови в школі.	50 балів	100

9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

- Контрольні роботи.
 - Тестування.
 - Презентації.
- Автори _____ / Костів О.М. /

_____ /Сколоздра-Шепітко О.Р./